

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

WE SRZODE DNIA 6 KWIETNIA ROKU 1768.

Z PORTUGALLII

Z Lisbony d. 16. Lutego.

Przedawano tu temi dniami towary należące do Kompanii Kupaieckiej *Grand-Para i Maranhão*, z Brazylu (prowadzone, to jest 18,983 skór wyprawnych, 6707 skór nie wyprawnych, 9575 Arrobów i 18 fantów bawełny, 29,498 Arrobów Kakao, 5,9337 Kawy. Skory wyprawne przedawane były po 96, aż do 110 Reis funt, skóry nie wyprawne po 1080, aż do 1100 Reis sztuka. Bawełna po 191 Reis funt.

kae po 3020, aż do 3040 Reis Arrob, Kawa 160 Reis funt. Złoty Polki ieden zawiera blisko 90 Reis. Arrob blisko 36 funtów Gdańskich. Statek Francuski *la Balance* nazwany pod Komendą Barona *d'Arros* z Martyniki powracający zatonał dnia 17 przelzłego miesiąca, o kilka mil od Madery wyppy. Ale okręt *la Nouvelle union* nazwany z *Morlaix* do Guadalupey z żelazami żegluący, na sam czas zatonięcia wtrafił i 227 wytrawiał ludzi.

Z W Ł O C H

Z Rzymu d. 17. Lutego.

Zapustne dni tak pełne rozmaitych rozrywek, iak innych czasów były. Xiążę *Rexxonico* Senator Rzymski tegoż dnia, którego zaślubiony był z Xiężniczką *Buon-compagni*, przytomnym z nią był na Operze w Sali *Argentina* nazwanej, Xiężna ta, cała prawie bryllantami okryta była, ale Xiężna *Doria* urodzona Xiężniczka *de Carignan* przewyższyła ją jeszcze w tey mierze. Xiążę *Stuart* prywatnie tu od śmierci Ojca swego życie prowadzący, na rozmaitych jednak widokach pod czas zapust, publicznie się pokazywał. Podczas uciesch tych i rozrywek Ociec S. nie omieszkał codziennie zrana Najswiętszy Sakrament odwieźć.

Z Mediolanu d. 9. Marca.

Kardynał Jmć *Crivelli* rodem Mediolańczyk umarł tu temi czasami mając lat 69 i kilka Miesięcy. Z Florencyi piszą, iż z wielką usilnością pracują tam około przyozdobienia wielkiej sali starego pałacu, na którey bale i inne rozrywki być mają w czasie przejazdu Arcy-Xiężniczki Jeymości Karoliny, przyszłej Królowey obojga Sycylii, którey

się na dzień 24 lub 25 Kwietnia przyszłego tam spodziewają. Z Genui mamy, iż *Franciszek Marya della Roverre* przelży Doża Rzepltey Genueskiej umarł. Ostatnim on był z tey przeznacney familii, która na osobie iego zupełnie wygasła.

Z F R A N C Y I

Z Wersalu d. 9. Marca. Królowa Jeymć od tygodnia jednego spokojniejsze nocy miewa.

Gorączka nie tak jest gwałtowna, zawałenie pierśi mniejsze, bóle nie tak gwałtowne, flegma wychodząca mniej niż przed tym naprzykrzona. Mocą wyroku na radzie stanu dnia 30 przeszłego Października uczynionego, Król Jmć przyobiecał Szlachectwem co rocznie obdarzyć dwóch, którzyby się w prowadzeniu handlu naybardziej popisali. Pan *Daniel Cottin* Kupiec w *S. Quentin* pierwszy skutków pomyslnych tey ustawy doznał, odebrawszy od Króla Jmci Patent na Szlachectwo.

Z Paryża d. 11. Marca. Jmć *X. Rompler* Kanonik *Strasburski* złożył Urząd jałmużnika Dworu Królewskiego. Urząd ten oddany jest Jmci *X. Soulet de Bordesrousse* Doktorowi *Theologii Kalonikowi w Jssodun*. Na dzień

12 tego miesiąca naznaczona jest zchadzka kompanii Indyjskiej. Obawiają się wielce aby ta zchadzka nie była nader kłotliwa, zwłaszcza, że Akcyonarze wielce na zwierzchność tey Kompanii utykują, i nieszczerłość im w zakładaniu interesów teyże Kompanii żądają. Zechęą tedy nowy kształt rządów teyże Kompanii ustawić, a w tym do skutku przyprowadzić ustawę roku ieszczę przeszłego uczynioną.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 8. Marca.

Po jutrze Król Jmć ma załimitować Sesią ninieyszą Parlamentową, a wedwa dni potym cale rozpuścić Parlament. W krótcie też wyuidą listy cyrkularne na generalną Posłów Parlamentowych Elekcyą.

Z Londynu d. 11. Marca.

Dnia wczorajszego załimitowany był Parlament, przy której okazji Król Jmć w mowie swojej dziękował mu za to, iż wynalazł sposób umniejszenia długu narodowego bez obciążenia narodu nowym jakim podatkiem. Zatym Kanclerz załimitował Sesią do dnia 31 tego miesiąca, ale dzisieyszego dnia zupełnie od Króla rozpuszczony Parlament, a jutro wyuidą Uai-

wersały na obranie nowych Posłów Parlamentowych. Generał *Murray* przed tym Gubernator w *Quebec* oskarżony o ucieszenie i poddanych Królewskich i zdzierstwa niesłychane w Prowincyi oney, zwłaszcza przez włożenie niegodziwych akcyz na towary z onych Kraiów wywiezione lub do nich przywiezione, iawnie pokazał nie tylko Dworowi, ale i całemu narodowi niewinność swoją, i dowiódł, iż za tego rządów podatki i trzeciej części tych nie dochozdyły, które za Półkownika *Carleton* włożone były. Ostatnie listy z Ameryki donoszą, iż Gubernator Hiszpański w nowym Aurelianie rozkaz od Dworu swojego odebrał, spisania wszystkich tam osiadłych Francuzów i posłania rejestru tego do Madrytu. Przydają nawet, że im z Nowego Aureliana wynieść się kazano, gdyż do kształtu Hiszpańskich rządów przyuczyć się niemoga. Xiążę Wally i Królewic drugi Biskup Osnabrucki zaczęli wizyty oddawać. Byli temi czasy u Xiążęcia Lancastry, a potym u Xiążęcia de *Northumberland*, z których ostatni kazał piękny w ogrodzie swoim zapalić fejerwerk. Pośeł

Francuski miał temi dniami długą konferencyą z Hrabią *de Shelburn* względem interesów Korykańskich. Posel nasz w Francyi Hrabia *de Rochefort* otrzymał pozwolenie powrócenia tu i bawienia się przez całe lato, powiadają, że tegoż czasu Hrabia *de Chatelet* do Francyi powrócił. Na wyspie *Seilley* ku zachodniej stronie Anglii leżącej było trzęsienie ziemi, jednak bez znaczney szkody. Po obraniu nowych Posłów Parlamentowych co się w przeciągu 40 dni stać powinno, nowy Parlament obrady swoje zacznie, a Sessya ta pierwsza dwa miesiące trwać ma. Nastąpić mające Elekeye, już do wielu rozruchów są powodem. W *Lancaster* walki między partjami bywają, na których winni i niewinni niemają cierpią. W Hrabstwie *Northampton* herztowie dwóch przeciwnych partyi pojedynkowali, jeden z nich ciężko był raniony. Na innych miejscach gwałtów takowych nie używają, ale raczey pieniędzmi i bankietami partye sobie jedną. Kurryer jeden przy był tu od Kawalera *de Littleton* Posła naszego w Lisbonie, z doniesieniem, iż poróżnienia między obiema narodami nie ustają,

i że przyczyną onych jest pewny tam przytomny Agent Francuski.

Z N I E M I E C

Z Wiednia d. 12. Marca.

Dochodzą nas codzienne dokładniejszy wiadomości o ostatnim trzęsieniu, mianowicie z Czech i Moraw. Piszą z Podszatek, iż dnia 27 Lutego między godziną 2 i 3 zrana w przestronnym na kilka mil Kraju tak ziemia zatrzęsła się, iż ludzie z mieszkani swoich ziemną trwogą uciekali, trwało zaś to przez pół minuty i słyszany był huk podziemny dogrzemu podobny. We wsi nie dalekiej, ale na Morawskim gruncie leżącej *Willimatsch* nazwanej, w stodole wytrysnęła krynica tak obfita, iżby iey wodą dwa młynskie koła mogły być obrócone. Powiadają niektórzy, iż przy zatrząśnieniu się ziemi postrzeżona była błyskawica. Z Tyrnawy też donoszą, iż trzęsienie to zicmi łabe jednak, i nieszkodliwe przez 40 sekund trwało. W Mieście *Crems* raz o północy, drugi raz około godziny trzeciej porannej nader gwałtownie zatrzęsła się ziemia, tak, iż się w Hosiółkach i Kamienicach porwały mury.

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODĘ DNIA 6. KWIETNIA ROKU 1768.

Z *Ferrary d. 27. Lutego.* Mamy tu wiadomość, iż obywatele w *Monte Negro* dożyli tego, iż buntownik on sławny *Stefan* nazwany, ożustem był wierutnym, łami go z chwytali, i przełożonemu Dalmacyi *Weneckiej* wydali, aby podług rozkazów *Weneckiej Rzeplstay*, zaślazoną odniósł karę.

Z *Paryża d. 12. Marca.* Akademia Królewska umiejętności i wyzwolonych nauk w *Pau* w *Bearnie* miała publiczną z chadzkę swoię dnia 4 tego miesiąca nadgroda z wierszopistwa z materyi wyznaczoney o uciechach umysłu przyśadzona była *Odzie* od *Jmci X. Malespine* pisaney. Taż Akademia dla otrzymania nadgrody na rok przyzły naznaczyła *Ode*, lub *Poema* o *Przemysle*, materya zaś nie wiazaney mowy, ktorey także nadgroda jest wyznaczona, jest następujące pytanie. Czyli bardziej dużę porużza uciecha, czyli też boleść? Jest tu odgłos, że sławny *Pan Voltaire* nader ciężko zachorował. Ztargane zdrowie nie jest mu na przeszkodzie do wydania nowych coraz *Książek*. Podatek pewny na obywatelow wsi do tego *Pilarza* należących włożony, sprawił to, iż w kilku dniach *Książeczkę* nową wydał, mającą tytuł 40 *Talarów*. Opisuje w niej chłopka ubogiego nie mającego więcey z gruntu swego nad 40 *Talarów* dochodu, a obciążonego 40 *Talarami* podatku. Między wielą tu świeżo wydanemi *Księgami*, jedna jest nader cie-

kawa pod tytułem *Avis au peuple sur son premier besoin*. Przetwoża pospółstwu względem naypierwszey iego potrzeby. Pierwsza część zawiera trzy punkta i krótki wykład o nieokreśloney wolności handlowania zbożem w swoim własnym Kraiu. 2. O Młynach i uniknieniu szkód pochodzących z teraznieyszego onych używania. 3. O pieczeniu chleba gdzie wiele jest wiadomości Ekonomicznych do tego należących.

Z Wersalu d. 15. Marca. Marszałek Xiążę *de Lorges* dnia 6 tego miesiąca tu przybywszy, podziękował Królowi Jmci za nadaną sobie godność, á dnia wczorayszego, zwykłą Marszałków Francyi przysięgę przed Królem Jmcią wykonał. Pan *Lemoumier* z Akademii Królewskiej wyzwolonych nauk, miał honor prezentowania Królowi Jmci dalszych uwag względem przeyscia Wenery przez płaszczynę słońca w Roku 1761, i uwagi względem przysłego takiegoż przeyscia w R. 1769, tak iak w Meksyku widziane będzie. Pan *Saboureux de la Bonneterie* Doktor prawa w Akademii Paryskiej i ieden z ubiegających się do otrzymania Katedry prawa w teyże Akademii, miał honor ofiarowania Delfinowi Jmci konkluzyi tych, których obronę przed sięweźmie, i które Delfinowi Jmci przypisał.

Z Ehrenbreitstein d. 1. Marca. Arcy-Biskup Elektor Jmć nowo obrany stanął w tuteyszym rezydencyonalnym Zamku swoim dnia onegdayszego o godzinie 5 z południa. Podróż z Trewiru tu wodą odprawiona była. Wspaniały okręt, na którym naydował się Elektor Jmć z przednieyszemi Panami, inne nader liczne statki i baty tak Dworskie iako i okolicznych obywatelów, wszystkie pod banderą Trewirską, którąm Mofella okryta była, sprawowały, iż Eskadry iakiey pozor był zachowany. Przy brzegach Mofelly z obu stron Plebani z licznie zgromadzonemi parafianami swoimi stali powinizowania swoje z powszechnemi łącząc okrzykami. Stanawszy tu Elektor Arcy-Biskup Jmć od rad wszytkich i sądowych jzb odbierał powinizowania.

Z Norimbergi d. 12. Marca. Dnia 27 przesłego miesiąca

w nocy około godziny trzeciej mieliśmy tu trzęsienie ziemi, które na kilku miejscach, a mianowicie przy bramie iedney mięyskiej czuć się dało. Ale z łaski nawyższego żadney tu szkody nie odnieśliśmy.

Z *Wiednia d. 12. Marca.* Ludzie by też naypodeszleyszego wieku nie pamiętaią tak długo trwałucey zimy, iak tego roku była, tak dalece, iż się klima nasze cale odmienione być zdaie. Kadeci z *Neustadt* gdzie mieszkanie ich ostatnim trzęsieniem ziemi zburzone jest, tu przybyli dla otrzymania nowych kwater. Szerzy się tu dziś pogłotka, iż połowa Carogrodu tym trzęsieniem ziemi zapadła, ale względem tego żadnych listów pewnych nie mieliśmy. General iazdy Hrabia *Odonell*, któremu w Siedmigrodzkim Kraiu dana jest Komenda z tąd do *Hermanstadt* wyiechał. Generała *Haddick* codziennie się tu spodziewaia, z kąd po nietakim czasie wyiachać do Pragi ma dla obięcia tam Generalney kommendy.

Z *Wiednia d. 16. Marca.* Dnia 14 tego miesiąca zaczęły się publiczne od Arcy-Xiężniczki Jeymci Karoliny przyszley Królowey oboyga Sycylii dane audyencye tym którzy pragnęli mieć honor pożegnania oney. Tegoż dnia Xiążę Jmć Salski na Cieszynie z Xiężną Małżonką swoją nazad do Prezburka wyiechał. Hrabia *d' Ayasafs* wyznaczony Gubernator Miasta *Mons* w Niderlandzie, wyiachał z tąd dla obięcia tam Kommandy. Kadeci z *Neustadt* do *Grumpendorff* przeniesieni są, nie wiadomo ieszcze czyli tam zostaną, czy też do *Neustadt* powrócą, czyli nakoniec w *Ebersdorffie* nad Dunaiem nowa dla nich założona będzie Akademia.

Z *Frankfortu d. 15. Marca.* W nocy z dnia 23 na 24 Lutego tama przy porcie *Burgsluis* w *Zinckzee* na wyspie *Schouwen* w Zelandyi wstrzymuiająca morskie wały, na 30 prętów była przerwana tak dalece, iż naprawiona być nie może. Ludzie wszyscy do roboty zgodni musieli wszystkich użyć sposobów na zmocnienie tamy lądowey, aby cała wyspa nie była zatopiona.

Z *Hamburga d. 18. Marca.* Z *Petersburga* wiadomość ma-

my, iż wszystkie osoby, które z Imperatorową Jeymcią do Miasta stołecznego Moskwy wyjechały, nazad powracają. Imperatorowa Jeymć od Ministrów i Szlachty odbierała zwykłe powinszowania z okazji szczęśliwego powrotu swojego. Hrabia de Rechteren Posel nadzwyczajny Rzepltey Hollenderskiej tegoż czasu miał audyencyą pożegnania, gdyż w krótcie do Hollandyi ma wyjechać,

Z WARSZAWY DNIA 6. KWIETNIA.

Nayaśniefzy Król Jmć P. N. M. nie przerwanie od przeszłego Czwartku aż do dnia wczorayszego z przytomnemi tu Panami uczęszczał do Kollegiaty tuteylzey na odprawiające się w niej zwykłą uroczystością Nabożeństwo. Dnia pierwiego Świąt dopiero zeszłych J. K. Mć P. N. M. przed słuchaniem Mify Świętey, i Kazania odbierał składane sobie od zgromadzonych na Pokoie Pańdów uprzejme Zmartwychwstania Pańskiego powinszowania. Podobnież znowu po skończonym Nabożeństwie przyjmował od przytomnych Dam pochodzące z teyże samey okazji życzliwey uprzejmości oświadczenia.

Jmć P. General Mokronowski Starosta Tłumacki będąc *conformiter ad Resultatum* ostatniey Rady Senatu Delegowany do Konfederacyi Barskiej, w przeszłą Sobotę wyjechał z tąd pocztą, spiesząc do zamierzonego mieysca dla uczynienia zadość włożonym na siebie obowiązkom.

Jmć X. Massalki Biskup Wileński powracając z zagranicy do Kraiu, stanął tu w tych dniach, i z nim razem Jmć P. Ronikier Cześnik Litewski.

Dnia 28 Marca odprawilo się w Berlinie 69 ciągnienie Lotteryi Królewskiej, i wyszły Nummery 3, 64, 42, 10, 71. Co przez te Nummery tu w Warszawie jest wygrano to na długiry ulicy Pan Becsi jako Poborca tey Lotteryi wypłacić, u którego także do 70 Ciągnienia, które się dnia 18 Kwietnia odprawować będzie, dać na Lotteryę można.